

ΤΡΑΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ PIERRE MILLE

Η ΚΟΥΚΛΑ

— Μαρία, Μαρία, φώναζε απ' τὸ κρεβάτι της ἡ μικρὴ Βέρα.
— Τι θέλεις ; ἔκανε ἡ Μαρία, ἀνοίγοντας λίγο τὴν πόρτα.
— Θέλω νάρθης νὰ μὲ φιλήσης. Πρέπει νὰ μὲ φιλήσης ἄλλη μιά φορὰ προτοῦ φύγης, γιατί σ' ἀγαπῶ πολύ.... Καὶ σὺ μού φύνεις, καὶ δὲ θὰ σὲ ξαναδῶ πρὶν ἀπὸ αὐριο τἀπόγεμα....

Ἡ Μαρία πῆγε ὡς τὸ κρεβάτι, ἔσκυψε, φίλησε τὴ μικρὴ ἄρρωστη πού σήκωσε τὰ δαυνατισμένα χερῶνά της καὶ τὴν ἀγκάλιασε καὶ ἔφυγε.

— Κοίταξε μὴν ξεχάσης νάρθης αὐριο, τῆς εἶπε τὴν ὥρα πού φύνεις, ἡ μικρὴ ἄρρωστη.

Ἡ Βέρα ἦταν ἡ μοναχοκόρη τοῦ διοικητοῦ τῆς Κατερινόβκα μιάς μικρᾶς πόλεως τῆς Ρωσίας. Ἐίχε ἄρρωστήσει, εἶχανε πάθει κατὶ τὰ πόδια της, καὶ ἦτανε τώρα στὰ ρούχα τρεῖς μῆνες. Δὲν μπορούσε νὰ σηκωθῆ, γιατί εἶχε ἓνα σιδερένιο μὴχάνημα ἔφηρ- μοσμένο στὸ σῶμά της καὶ στὰ πόδια της. Ὁ γιατρός εἶχε πῆ μιά φορὰ στοὺς γονεῖς τῆς :

— Πρέπει νὰ τῆς ῥίξουν μιά μικρὴ φιλενάδα, νὰ τῆς φέρετε δῶ ἓνα μικρὸ κοριτσὶ τῆς ἡλικίας της γιὰ νὰ τῆς κἀνῃ συντροφιά, νὰ τῆς μιλάει, νὰ παίξῃ μαζί της, νὰ τῆ ἀσκεδάει....

Αὐτὸ θάτανε πολὺ εὐκόλο νὰ γίνῃ σὲ καμμιά ἄλλη ἐποχὴ. Πρῶτα θάτανε πολὺ εὐκόλο νὰ βρεθῆ ἓνα κοριτσάκι καλῆς οικογενείας πού νάρχεται στὸ σπίτι τοῦ διοικητοῦ καὶ νὰ συντροφει τὴ κόρη του. Ὁ καθένος θὰ τὸ θεωροῦσε τιμὴ του νὰ στέλνῃ κάθῃ μὲρα τὴν κόρη του στὸ σπίτι τοῦ διοικητοῦ. Ἀλλὰ τώρα τελευταῖα τὰ πράγματα εἶχαν ἀλλάξει πολὺ, ὄχι μόνο στὴν Κατερινόβκα, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλη τὴ Ρωσία.

Ἦταν τότε οἱ παραμονὲς τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως, καὶ ἡ ζωὴ στὴ Ρωσία εἶχε καταρθεῖ πολὺ ἐκινδύνει.... Φρουροὶ ἀγρυπνοὶ φυλάγανε νύχτα - μέρα στὰ σπίτια τῶν ἀριστοκρατῶν καὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅπως φυλάγανε καὶ τὸ παλάτι τοῦ Τσάρου. Καὶ κατάσκοποι εἰδικοί εἶχαν τὴν ἐντολὴ νὰ προσέχουν καὶ νὰ καταγγέλλουν ἕκαστος κάθε ὑποτιτὴ κίνηση....

Γι' αὐτὸ, ὅλοι σχεδὸν οἱ δημόσιοι ὑπαλλήλοι τῆς Κατερινόβκα εἶχανε στὰ εἶνε τῆς γυναίκες τους καὶ τὰ παιδιά τους στὸ ἐξωτερικό, στὴν Ἑλβετία, στὴν Ἰταλία, καὶ στὴ Γαλλία. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀκόμα πού οἱ οικογενεῖές τους ἔμεναν στὴν Κατερινόβκα, δὲν τῆς ἄφιναν νὰ βγαίνουν ἔξω, γιατί δὲν ἤξεραν τὰ μισοῦσε νὰ τοὺς βρῆι στὸ δρόμο. Καὶ γι' αὐτὸ δυσκολευτήκαν οἱ γονεῖς τῆς μικρῆς Βέρας νὰ τῆς βροῦν τὸ κοριτσάκι πούχε πῆ ὁ γιατρός. Τέλος ὅμως, ἡ μητέρα της εἶπε μιά μέρα στὸν ἄντρα της :

— Νὰ ποῦμε νάρθῃ ἡ Μαρία, ἡ κόρη τῆς χήρας ἐκείνης... ἔδειξες... ἡ κόρη τοῦ μακαριτοῦ τοῦ Βασιλῆ Ἐπιμοβίτς, τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐκείνου πού σκοτώθηκε στὴ Μανζουρία....

— Μὰ εἶνε νὰ τῆν ἐμπιστευθῆ κανεῖς ; Μποροῦμε νὰ τῆν ἀφίνουμε ἄφοβα νὰ μπαίνῃ στὸ σπίτι, μας ;

— Ὁ, μ' αὐτὴ εἶνε μικρὸ παιδί... Ἐπειτα ἡ μητέρα της εἶνε καλὴ, ἤσυχῃ γυναίκα... Δὲν εἶνε δυνατό νὰ βγῆ κανένα κακὸ ἀπ' ἀπ' τὸ ν' ἀφίνουμε τὴν κόρη της νάρχεται στὸ σπίτι μας....

Ὁ διοικητῆς εἶπε τότε τῆς χήρας τοῦ ἀξιωματικοῦ Βασιλῆ Ἐπιμοβίτς, νὰ τοῦ στέλνῃ κάθῃ ἀπόγεμα τὴν κόρη της στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ συντροφει τὴν μικρὴν Βέρα ἀπὸ τῆς τρεῖς ὡς τῆς πέντε, δυὸ ὥρες. Ἡ Μαρία ἤρθε, καὶ ἔξακολούθησε νάρχεται τακτικά. Καὶ ἡ Βέρα, ἡ ἄρρωστη κόρη τοῦ διοικητοῦ, τῆν εἶχε ἀγαπήσει τόσο, ὅσο δὲν εἶχε ἀγαπήσει κανένα, οὔτε τοὺς γονεῖς της, ἔτσι εἶνε. Τὰ παιδιά δὲν μποροῦν ν' ἀγαπήσουν ἀληθινὰ παρὰ τὰ παιδιά. Οἱ μεγάλοι εἶνε πολὺ μακριὰ καὶ στέκονται πολὺ ψηλὰ γι' αὐτὰ. Ἀληθῆνα, πόσο διαφέρουν τὰ γούστα, οἱ ἰδέες, οἱ ἀνάγκες καὶ τὰ ὄνειρα ἐνὸς μικροῦ παιδιοῦ, ἀπὸ τῆς ἰδέας, τὰ γούστα, τῆς ἀνάγκες καὶ τὰ ὄνειρα ἐνὸς μεγάλου....

Ἐπειτα ἡ Βέρα, ἀπ' τὸν καιρὸ πού γεννήθηκε, εἶχε ζήσει περιωρισμένη στὸ σπίτι τοῦ πατέρα της, καὶ δὲν εἶχε γνωρίσει κανένα παιδί τῆς ἡλικίας της. Γι' αὐτὸ ἡ μικρὴ Μαρία τῆς φάνηκε πῶς τῆς εἶχε πέσει ἀπ' τὸν οὐρανὸν... σὰν δῶρα τοῦ ἁλοῦ Θεοῦ. Καὶ τῆν εἶχε ἀγαπήσει ἀπάντασα.... Κάθῃ βράδῃ, πού ἡ μικρὴ Μαρία τὴν ἄφινε καὶ ἔφηνε, ἡ Βέρα μὲ κόπο βαστούσε τὰ κλάματα. Τόσο τῆς κακοφαινόταν ὁ χωρισμός. Ἀξάφνα ὅμως μιά μέρα, τῆς ἤρθε μιά ἰδέα ἐντελῶς παιδιάντικη. Καὶ, γι' αὐτὸ, τῆν ἡμέρα ἀκριβῶς αὐτὴ πού προηγήθη ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποία ἡ Μαρία τῆν εἶχε φιλήσει καὶ εἶχε φύγει ἡ Βέρα, μόλις ἤρθε ἡ φιλενάδα της, τῆς εἶπε.

— Βρῆκα κατὶ, Μαρία, γιὰ νὰ μὴ μού κακοφαινεταί τόσο ὁ βραδυνός μας χωρισμός, γιὰ νὰ μὴ μὲ κων νὰ νοιώθω πῶς φεύγεις καὶ λείπεις ἀπὸ κοντὰ μου, ἐσὺ πού σἀγαπῶ τόσο πολὺ. Θὰ παίρνεις τὴν κόρη μου καὶ θὰ τῆ βάζεις νὰ κοιμᾶται μαζί σου, στὸ κρεβάτι σου... Κῦττα !

Ἡ μικρὴ ἄρρωστη ἀνοῖξε τὰ σκεπάσματα τοῦ κρεβατιοῦ της, καὶ ἄφισε τὴ φιλενάδα της νὰ δῆ μιά μεγάλη κούκλα, μεγάλη ὅσο σχεδὸν καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια. Ἦταν ἀπὸ κείνες πού ἀνοιγοκλείνου τὰ μάτια τους καὶ φερτοῦς ἓνα ψιλὸ πονημισμάκι ἀπὸ βατίστα,

στολισμένο μὲ δαντέλλες...

— Ἐλα τώρα νὰ ντύσουμε τὴν κούκλα.

— Ἄ, τὴ ὡραία κούκλα, ἔκαμε μόλις τὴν εἶδε ἡ Βέρα. Τὴν παίρνεις στὸ κρεβάτι σου κάθῃ βράδῃ, καὶ κοιμᾶσαι μαζί της, εἰ ;

— Ναί, τὸ βράδῃ, ἄμα ἔρθῃ ἡ ὥρα νὰ πέσο νὰ κοιμηθῶ, τὴν παίρνω στὸ κρεβάτι μου καὶ τῆ βάζω νὰ κοιμηθῇ καὶ αὐτὴ δίπλα μου. Ἐπειτα ἔρχεται καὶ ἡ μαμά μου καὶ ὁ μπαμπᾶς μου, κάθονται δῶ, μαζί μου, καὶ μού λένε ἱστορίες... Κι' εἶσι σιγὰ-σιγὰ, μὲ παίρνει ὁ ὕπνος... Κι' ἂν τύχῃ καμμιά ὥρα καὶ μισοξυπνήσω, τοὺς βλέπω καθισμένους ἐδῶ κοντὰ μου, δίπλα στὸ κρεβάτι μου... Καὶ γι' αὐτὸ τοὺς ἀγαπῶ πολὺ, Μαρία, πάρα πολὺ, μὰ ὄχι σὰν καὶ σένα... Ἐλα τώρα, νὰ ντύσουμε τὴν κούκλα... Πήγαινε στὸ κομπὸ μ' ἀνοῖξε τὸ δεύτερο συρτάρι, θὰ βρῆς μέσα τὰ ρούχα της... Φέρετα δῶ, νὰ τῆν ντύσουμε...

Ἡ μικρὴ Μαρία πῆγε ἀνοῖξε τὸ συρτάρι, καὶ ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἓνα κομμάτι πονημισμάκι. Ἐνα μικροσκοπικὸ κορσεδάκι μὲ τῆς μεταλίτσες του, τῆς καλσοδετίτσες του καὶ τὰ κορδονάκια του, ἓνα ζευγαράκι καλτοῖτσες, ἓνα ζευγαράκι παπουτάκια, ἓνα παντελονάκι, ἓνα μεταξωτὸ μεσοφράκι καὶ ἓνα φορεματάκι.

Τὰ πῆγε στὸ κρεβάτι, ὅπου ἡ ἀνε ἐσπλωμένη ἡ μικρὴ Βέρα, καὶ ἀρχίσανε μαζί νὰ ντύνουνε τὴν κούκλα.

Τέλος, ἀπὸ ἐντυσαν, ἡ Μαρία, εἶπε :

— Ἐλα, δῶσε μου τώρα τὴν κούκλα. Ἀρρῆσα, πρέπει νὰ φύγω.

— Πρέπει νὰ φύγῃς ἀπὸ τώρα ; Μὰ πότε πέρασε ἡ ὥρα, καὶ δὲν τῆν καταλάβω... Πᾶρε τότε καὶ τὴν κούκλα. Αὐριο τἀπόγεμα πού θὰ ξανάρθῃς, μού τῆν φέρνεις πάλι... Μὴν ξεχάσης ὅμως αὐτὰ πού σοῦκα... Ἀντίο !... *

Τὴν ἄλλη μέρα ἔρριξε χιόνι πολὺ στὴν Κατερινόβκα καὶ τὰ ἔλκυθρα πού περνοῦσαν ἀπάνω του τῶخانه σκληρῆνε, τῶخانه γιαλίσει, τῶخانه κἀνε γλυστερὸ σὰν τὸν πάγο....

Τἀπόγεμα στὴ συνειθισμένη της ὥρα, ἡ μικρὴ Μαρία ἐξέκρινε ἀπ' τὸ σπίτι της γιὰ νὰ πῆ στὸ σπίτι τοῦ διοικητοῦ, στὴν μικρὴ τῆς φιλενάδα. Καὶ προχωροῦσε, μόλις της, ἀπάνω στὸ χιόνι, μὲ τὴν μεγάλη κούκλα τῆς ; μικρῆς ; τῆς φίλης στὰ χέρια. Μὲ τὴν προσοχὴ μὲ τὴν στοργὴ τὴν κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴν πῆγαινε στὴ Βέρα....

Δὲν εἶχε ἀκούσει βέβαια τὸ φτωχὸ κοριτσάκι τί εἶχανε πῆ τὴν ἡμέρα αὐτὴ οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι πούρχόντουσαν κάθῃ μὲρα στὸ σπίτι της καὶ βλέπεσαν τὴν μικρὴν της... Δὲν τοὺς ἄκουσε νὰ τῆς λένε :

— Δὲν ὑπάρχει γιὰ οἶς ἐδῶ κανένα ἀπολύτως κίνδυνος. Ἡ ἐκρηξίς τῆς βόμβας πού κρύψαμε σ' αὐτὴν τὴν κούκλα δὲ θὰ γίνῃ παρὰ σὺς ἐννιά μὲ δέκα τὸ βράδῃ... Μὴ φοβάσαι, κυρὰ, τὸ κοριτσάκι σου δὲ θὰ πάθῃ τίποτα.... Ὁ μηχανισμός εἶνε καλὸ κανονισμένος. Δὲν ἔχει κανένα φόβο... *

Τὸ χιόνι, ὅμως εἶχε παγῶσει καὶ εἶχε γίνῃ σκληρὸ, γυαλιστερό, γλυστερὸ, ἴδιως μπροστὰ στὸ σπίτι τοῦ διοικητοῦ, πού περνοῦσαν τὰ πολλὰ ἔλκυθρα....

Οἱ σκοποὶ πού φυλάγανε τὸ σπίτι τοῦ διοικητοῦ εἶδανε τὴν μικρὴ Μαρία. Τῆ γνωρίζανε, καὶ τὴν ἀφῆσαν, ὅπως πάντα νὰ περάσῃ. Ὁ Κοζάκος καθάλαρῃς πού φύλαγε στὴν εἰσοδὸ, μπροστὰ στῆς γυλίλλες τοῦ μεγάρου, μόλις τῆν εἶδε τῆς χαμογέλασε φιλικὰ. Χαμογέλασε πάλι ὅταν πρῶσεξε καὶ τὴν κούκλα.

Ἐνα δευτερόλεπτο ὅμως ἀργότερα, ὁ Κοζάκος αὐτός εἶχε γίνῃ δυὸ κομμάτια... Καὶ τὰ τέσσαρα πόδια τ' ἀλόγου του εἶχανε σκορπιστεῖ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ στὸ χιόνι. Ἡ μικρὴ Μαρία, τὴν στιγμὴ ἄκριβως πού περνοῦσε τὰ κάγγυλα τοῦ σπιτιοῦ, γλύστρησε καὶ ἔπεσε κάτω. Ἡ κούκλα τῆς ἔπεσε ἀπ' τὰ χέρια, ἔπεσε κάτω μὲ δὸναμι καὶ ἡ βόμβα πούχανε κρύψῃ μέσα γιὰ νὰ σκοτώσουνε τὸ διοικητὴ τῆς Κατερινόβκα κακοῦργοι ἀναρχικοὶ, οἱ συνινομημένοι μὲ τὴν μητέρα της, ἔσκασε. Ἡ ἐκρηξίς ἦτανε φοβερὴ. Σπάσαν ὅλα τὰ τζάμια τῶν διπλῶν παραθύρων. Ἐνα μεγάλο θραῦσμα ἔσπασε μιά πόρτα, μπῆκε σὲ μιά κἀμαρα, ὅπου βρισκόταν ἐκείνη τὴν ὥρα μὲ γρηὰ γυναίκα, καὶ κόλλησε τῆς δύστηνης γρηὰς τὰ μυαλὰ σὸν τοῖχο.... Καὶ μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ διοικητοῦ τῆς Κατερινόβκα, ἓνα μικρὸ κεφάλι ἀπὸ πορσελάνη κῦτταξῃ χωρῆς νὰ βλέπῃ, μὲ τὰ παράξενα καὶ ἐκπληκτικά μάτια του, ἓνα μικρὸ παιδικαῖο χέρι, κομμένο ἀπ' τὸν ἀγκῶνα. Ἦταν τὸ χέρι τοῦ κοριτσοῦ πού τὴν κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του, τοῦ μικροῦ κοριτσοῦ πούχε μόλις τὴν κούκλα μὲ τὴν βόμβα ὡς ἐκεῖ....

Μόλις πέρασε ἡ πρώτῃ ἐκπληξίς τῶν φροσῶν, ἔνας ἀπ' αὐτοὺς ἔτρεξε, κῦτταξῃ μιά στιγμὴ μὲ φρικὴ ὅλα ὅλ' αὐτὸ τὸ αἷμα, τὰ κρέατα, τὰ κομμάτια, τοὺς νεκροὺς καὶ εἶπε ἔξω :

— Ἡ βόμβα ἦτανε βέβαια μέσα στὴν κούκλα. Μὰ τὸ μικρὸ κοριτσάκι πούχε τὴν κούκλα στὰ χέρια του, πού εἶνε ;

Κι' ἀρχισαν νὰ μαζεῦν, ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεί, κατὶ κομμάτια φρικῶδη, ἀπαίσια, πούτανε σκορπισμένα στὸ δρόμο, ἀπάνω στὸ κοκκινισμένο ἀπὸ τὰ αἵματα χιόνι....

Μετάφρ. ΣΤΑΘ.